

Ολυμπία Μυτιληναίου

Βιογραφικό σημείωμα

Γεννήθηκε και μεγάλωσε στο Λιτόχωρο Πιερίας, στους πρόποδες του Ολύμπου και στη Βόρεια Ελλάδα.

Το 1987 έως το 1991 σπούδασε φωτογραφία στην Σχολή Κινηματογράφου και Τηλεόρασης Λυκούργου Σταυράκου.

Ήδη από τα φοιτητικά της χρόνια άρχισε να εργάζεται στην ελληνική κινηματογραφική βιομηχανία.

Μέχρι το 1999 έχει εργαστεί ως βοηθός κάμερας, focus puller και camera operator σε ταινίες μυθοπλασίας και ντοκιμαντέρ, επίσης και σε τηλεοπτικά σποτ.

Το 1999 πήρε την πρώτη της ανάθεση ως διευθύντρια φωτογραφίας, στην ταινία **Από τα 17 στα 18** του Μίμη Κουγιουμτζή.

Το 2001 έκανε Διεύθυνση Φωτογραφίας στην ταινία μυθοπλασίας της Λάγιας Γιούργου **Αύριο θα ναι Αργά**.

Το 2009 η δουλειά της έγινε πιο γνωστή σε ένα ευρύτερο κοινό με την ταινία **Στρέλλα** του Πάνου Κούτρα, που προβλήθηκε, μεταξύ άλλων στο τμήμα Panorama του Διεθνούς Φεστιβάλ Κινηματογράφου του Βερολίνου 2009.

Το 2011 γύρισε την ταινία **David Is Dying** του Stephen Lloyd Jackson. Απέσπασε το βραβείο Grand Jury Prize, Καλύτερου Σκηνοθέτη και Καλύτερου Ηθοποιού στο American Black Film Festival.

Το 2012 γύρισαν το ντοκιμαντέρ **Τα Δολάρια του Αγίου** με την Αύρα Γεωργίου, μια συμπαραγωγή της EPT και του γάλλο-γερμανικού καναλιού ARTE, σε παραγωγή της Films Transit International.

Το 2013 συνεργάστηκε με τον σκηνοθέτη Αλέξανδρο Αβρανά στην ταινία μεγάλου μήκους **Miss Violence**, που απέσπασε πολλά βραβεία: Silver Lion Venice, Fedora Award, Young Cinema Award και Βραβείο Καλύτερου Ηθοποιού στο Φεστιβάλ της Βενετίας, Βραβείο Καλύτερου Σεναρίου στο Stockholm Film Festival, Innovation Award κ.α. Την ίδια χρονιά επίσης της απενεμήθη το Gianni Di Venanzo Διεθνές Βραβείο Διεύθυνσης Φωτογραφίας στην Ιταλία, για τη δουλειά της στην ταινία **Miss Violence**.

Το 2013 συνεργάστηκε επίσης με τον καλλιτέχνη Στέφανο Τσιβόπουλο για την ταινία **History Zero**, η οποία παρουσιάστηκε στο Greek Pavilion 55 στην Μπιενάλε της Βενετίας.

Το 2015 συνεργάστηκε με την Αλγερινή σκηνοθέτιδα Rayhana για την ταινία μεγάλου μήκους ***Amon âge, Je me cache encore pour fumer***, με πρωταγωνιστή τον Hiam Abbas, μια συμπαραγωγή της Michele Ray-Gavras και της Φένιας Κοσσοβίτσα.

Το 2016 γύρισε το ντοκιμαντέρ μικρού μήκους ***Ode to Lesbos*** του Talal Derki, σε ανάθεση του Johnny Walker.

Το 2017 και 2018 συνεργάστηκε με τον Σταύρο Τσιώλη στην ταινία ***Γυναίκες που Περάσατε από Δω*** και με τον Νίκο Κορνήλιο στην ταινία ***Η Τέχνη Καταστρέφει***.

Το 2018 συνεργάστηκε με τον καλλιτέχνη Παντελή Μάκκα στην εικαστική ταινία ***Αντιστολή***.

Από την ταινία του Σταύρου Τσιώλη *Γυναίκες που περάσατε από εδώ*(2017)

Πώς αποφασίσατε να ασχοληθείτε με τον συγκεκριμένο χώρο και ποιες δυσκολίες αντιμετώπισατε στην εύρεση εργασίας σε αυτόν το χώρο;

Γεννήθηκα και μεγάλωσα στο Λιτόχωρο Πιερίας. Μετακόμισα στην Αθήνα το 1987 για να σπουδάσω Φωτογραφία στη σχολή Κινηματογράφου του Λυκούργου Σταυράκου. Άκουσα για την δουλειά αυτή από έναν φίλο και την βρήκα συναρπαστική, γιατί απαιτεί συνδυασμό γνώσεων/ ικανοτήτων τόσο στο καλλιτεχνικό όσο και στο τεχνικό μέρος.

Το 1988 άνοιξε η ιδιωτική τηλεόραση, που ήταν μια επαγγελματική πρόκληση και ευκαιρία για νέους στη δουλειά σαν και μένα.

Το 1989 έγινα υπάλληλος σε rentalhousecameras. Από κει και μετά η πορεία ήταν συγκεκριμένη και δεν αντιμετώπισα πραγματικές δυσκολίες.

Υπήρξαν περιστατικά εκφοβισμού και σεξουαλικής παρενόχλησης αλλά όχι κάτι περισσότερο από αυτό που συνέβαινε στην ζωή εκτός δουλειάς.

Επειδή για κάποιους/ες μπορεί να μην είναι απολύτως ξεκάθαρο τι κάνει μια διευθύντρια φωτογραφίας , μπορείτε να μας πείτε με δυο λόγια

Η Διευθύντρια Φωτογραφίας (DOP) είναι η/ο δημιουργός της οπτικοποίησης και της αισθητικής της εικόνας μιας ταινίας.

Είναι μια θέση μεγάλης ευθύνης γιατί απαιτεί να έχει μια συνολική άποψη για το φωτιστικό στύλ της ταινίας – cinematography- το οποίο θα πρέπει να ενδυναμώνει δραματουργικά την εκάστοτε ταινία. Είτε αυτή είναι documentaire είτε fiction. Προϋποθέτει στενή συνεργασία με τον Σκηνοθέτη-τρια για να αποδώσει το όραμα του-της .

Πρέπει επίσης να έχει γνώσεις και δεξιότητες στο χειρισμό της κάμερας και την επιλογή του κάδρου. Πολύ σημαντικό κομμάτι είναι η ικανότητα να συνεργάζεται με την ομάδα της κάμερας / φωτισμού και της μετέπειτα επεξεργασίας (colorgrading), προκειμένου να δημιουργηθεί το ποθητό αποτέλεσμα μιας άρτιας αισθητικής.

Η Διευθύντρια Φωτογραφίας (DOP) είναι μέρος της εκτελεστικής ομάδας που αναλαμβάνει μια ταινία από την αρχική της σύλληψη ως το τέλος. Είναι η πιο σημαντική καλλιτεχνική συνεργάτης.

Από όσο ξέρουμε υπάρχουν πολύ λίγες γυναίκες διευθύντριες φωτογραφίας παγκοσμίως αλλά και στην Ελλάδα ακόμα πιο λίγες, πώς το εξηγείτε αυτό;

Ο Διευθυντής Φωτογραφίας ήταν ανέκαθεν κατεξοχήν ανδρικό επάγγελμα. Λόγω της φύσης της δουλειάς όπως σας περιέγραψα παραπάνω. Όταν κάτι είναι δεδομένο είναι δύσκολο να αλλάξει. Πρόβλημα σε διευθυντικές θέσεις, για τις γυναίκες, υπάρχει σε όλο το εργασιακό φάσμα . Η Διευθύντρια Φωτογραφίας είναι κι αυτή κομμάτι της γενικότερης μη αποδοχής της γυναίκας σε απαιτητικά πόστα. Δεν συγχωρούνται λάθη, πρέπει να δουλεύεις διπλά για να απολαμβάνεις προνόμια που για τους άνδρες συνάδελφους είναι δεδομένα.

Έπειτα μεγάλο πρόβλημα είναι η δημιουργία οικογένειας. Δεν επιτρέπεται να κάνεις παιδιά. Δεν μπορείς να περιμένεις καμία στήριξη. Είναι ταμπού.

Επίσης δεν υπάρχει υποστήριξη από τις γυναίκες του χώρου. Οι Σκηνοθέτριες και οι γυναίκες Παραγωγοί συνήθως δεν επιλέγουν γυναίκες Διευθύντριες Φωτογραφίας.

Τι συμβουλή θα δίνετε σε μια νέα γυναίκα που θέλει να ασχοληθεί με τον χώρο;

Η δουλειά αυτή είναι τρόπος ζωής. Η ζωή σου είναι ταγμένη σε αυτή. Πρέπει να την αγαπήσεις και να προσπαθήσεις να εκπαιδευτείς όσο γίνεται περισσότερο για να ανταπεξέλθεις στις απαιτήσεις της. Απαιτείται γνώση και εμπειρία τόσο στο καλλιτεχνικό όσο και στο τεχνικό μέρος της δουλειάς, αλλά και στο πώς οριοθετείς τη θέση σου μέσα στο συνεργείο.

Μεγάλο πρόβλημα είναι και η σεξιστική συμπεριφορά αλλά και τα στερεότυπα. Θα έλεγα ότι χρειάζεται μεγάλη προσοχή ώστε να καταφέρει μια γυναίκα να υπερπηδήσει όλα αυτά τα εμπόδια και να επιτύχει στην καριέρα της.

Μπορείτε να δώσετε ένα παράδειγμα διάκρισης φύλου που βιώσατε ή παρατηρήσατε στον χώρο εργασίας σας;

Όταν ξεκίνησα να δουλεύω σαν βοηθός παραγωγής βρέθηκα σε ένα βαν με ένα μεγάλο Διευθυντή φωτογραφίας και του είπα την πρόθεσή μου να κάνω κι εγώ την ίδια δουλειά. Εκείνος μου απάντησε ότι θα΄ταν καλύτερα να πάω στο makeur ή στα ρούχα. Τότε στην Ελλάδα υπήρχαν μόνο άντρες στο συγκεκριμένο πόστο.

Σε πολλές χώρες τα τελευταία χρόνια γίνεται μια προσπάθεια να εφαρμοστεί το μέτρο του 50/50 όσον αφορά την συμμετοχή των γυναικών στην παραγωγή ταινιών αλλά και στα προγράμματα των διεθνών φεστιβάλ κλπ. Στην Ελλάδα μέχρι στιγμής δεν έχει υπάρξει μια τέτοια πρωτοβουλία σε θεσμικό επίπεδο. Είναι κάτι που θα θέλατε, που ίσως συζητάτε και με άλλους κινηματογραφιστές και κινηματογραφίστριες και ανθρώπους που δουλεύουν στον χώρο ή θεωρείται ότι δεν έχει ακόμα ανοίξει καν η συζήτηση;

Θεωρώ σημαντικό να υπάρξει πρωτοβουλία σε θεσμικό επίπεδο. Το ίδιο επιθυμούν οι επαγγελματίες σε όλες τις ειδικότητες.

Αλλά βλέπουμε ότι και η νομοθεσία που έχει θεσπιστεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και αφορά στην ποσόστωση, στην Ελλάδα τουλάχιστον δεν τηρείται.

Θα πρέπει να υπάρξει πολιτική βούληση ώστε να εξελιχθεί η νομοθεσία προς αυτή την κατεύθυνση.

Βασικά αυτή η συζήτηση είναι ακόμα στην αρχή της. Αλλά και το 50/50 να εφαρμοστεί, δεν αποτελεί επαγγελματική ασφάλεια για τις Διευθύντριες Φωτογραφίας.

Έχουν γίνει κάποιες προσπάθειες να δημιουργηθεί μια ένωση γυναικών που απασχολούνται στον οπτικοακουστικό χώρο που αγκαλιάζει όλες τις ειδικότητες. Αλλά δεν έφερε αποτελέσματα. Οι Διευθύντριες Φωτογραφίας είναι 3 στην Ελλάδα, που είναι πολύ μικρός αριθμός. Η παραγωγή ταινιών στη χώρα μας είναι περιορισμένη και γι' αυτό είναι δύσκολο να προτάσσει κανείς αιτήματα και διεκδικήσεις.

Digital Bolex Super 16mm mode (2048x1152) 1.78:1 (16:9)
Taken on: May 6, 2019 at 14:24 with Artemis Pro Director's Viewfinder
LAT: 40° 10' 35.74" LONG: = 22° 33' 14.89"
Tilt: 13° Bearing: 237° (SW)

12mm
ARRI Ultra 16 Primes

Φωτογραφία από την προετοιμασία για την μικρού μήκους *Goads*

Στα χρόνια που δουλεύετε έχετε παρατηρήσει να αυξάνεται ο αριθμός των γυναικών πίσω από τις κάμερες και σε διάφορα πόστα του συνεργείου;

Ναι έχει αυξηθεί στον τομέα της Φωτογραφίας άλλα όχι σε μεγάλο αριθμό. Ας πούμε ότι διπλασιάστηκε. Πάλι όμως είναι χαμηλό το ποσοστό.

Μπορείτε να μας πείτε κάποιες κινηματογραφίστριες (σκηνοθέτιδες, παραγωγοί, διευθύντριες φωτογραφίας κτλ) που να αποτελούν έμπνευση για σας και θα συστήνατε να παρακολουθήσουμε την δουλειά τους ;

Διευθύντριες Φωτογραφίας: Ellen Kuras, Rachel Morrison, Kira Kelly.
Σκηνοθέτριες: Celine Sciamma, Jane Campion, Sofia Coppola, Penelope Spheeris.

Πείτε μας πάνω σε τι δουλεύετε αυτόν τον καιρό;

Υπάρχουν σενάρια ταινιών μεγάλου μήκους και ντοκιμαντέρ που βρίσκονται στο στάδιο ανάπτυξης σεναρίου και εύρεσης χρηματοδότησης.

Από την μικρού μήκους ταινία *Happy Moments*

Τέλος ,τι ελπίζετε να αλλάξει προς το καλύτερο στον ελληνικό κινηματογράφο την επόμενη 5αετία;

Δεν πιστεύω ότι κάτι θα πάει προς το καλύτερο. Γιατί δε βλέπω να υπάρχει κάποιο κρατικό σχέδιο ανάπτυξης για τον κινηματογράφο. Τα πράγματα θα μπορούσαν να καλυτερεύσουν μόνο αν εκπονηθεί συγκεκριμένο πρόγραμμα στήριξης και χρηματοδότησης. Η σημερινή χρηματοδότηση είναι ελλιπής. Φθηνές ταινίες ,φθηνά σενάρια. Έτσι δύσκολα μπορεί να βρεθεί συγχρηματοδότηση από το εξωτερικό και στη συνέχεια διανομή στο διεθνές χώρο, με τόσο χαμηλούς προϋπολογισμούς. Η διαφορά μας στους προϋπολογισμούς με το εξωτερικό είναι τεράστια.

Ελπίζω να μπει ο κινηματογράφος στην εκπαίδευση πιο εξειδικευμένα, ώστε να δημιουργηθεί εξ 'αρχής ένα ευαισθητοποιημένο κοινό που θ' αγαπήσει το σινεμά σαν Τέχνη και θα αναγνωρίσει το ελληνικό σινεμά.

Υ.Γ

Θα ήθελα να πω ακόμη ότι η Διεύθυνση Φωτογραφίας είναι μια υπέροχη δουλειά. Είτε είναι γυναικεία ,είτε είναι ανδρική.

Σε απελευθερώνει σαν άνθρωπο και σαν καλλιτέχνη. Πραγματικά αξίζει να ασχοληθεί κανείς με αυτήν.

Οι απαντήσεις μου είναι σχετικές με τις ερωτήσεις. Θεώρησα ότι έπρεπε να είμαι ειλικρινής και να αποτυπώσω την πραγματικότητα. Το έκανα ελπίζοντας να υπάρξει στο μέλλον έστω και μια μικρή πιθανότητα να βοηθηθούν οι γυναίκες στο επάγγελμα της Διεύθυνσης Φωτογραφίας.